

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

N:o 3.

TIISTAINA, TAMMIK. 16 P. — TUES. JAN. 16, 1917.

1917 — Seitsemäs vuosik.

Mitä voitaisiin tehdä korkeiden elinkustannusten alentamiseksi

Nousevan & kupolven puolesta

Elintarvelähteitten kansallistuttaminen Euroopassa ei rajoitu ainoastaan niihin maihin, jotka ovat sodassa osallisina. Sodan aiheuttamat korkeat elinkustannukset, eli se ahdas tilanne, mihin sota on äkillisesti saattanut puolueettomatkin valtakunnat, on pakottanut nekin ryhtymään tavallisuudesta poikkeaviin toimenpiteisiin, joihin myöskin samalla on vaikuttanut järjestyneen työväen toiminta.

Tanska samoin kuin Yhdysvallatkin on joutunut korkeitten elinkustannusten puristukseen, mutta siellä ei ole hallitus ollut yhtä saamaton kuin täällä. Kun elinkustannusten hinnat kohosivat korkeammalle kuin työläisten tavalliset tulot yhteensä voivat kestää, tarttui hallitus asiaan. Tanskan hallitus on asettanut alimmaksi summaksi, minkä työläisperhe tarvitsee vuodessa toimeentullakseen, \$500 ja jos ei perheen ansiot nouse niin korkealle, hallitus täyttää sen mikä jää vaille tuosta viidestä sadasta dollarista.

Tanskassa on myöskin tehty kenkien ja vaatetuksen hinnan kohoaminen mahdottomaksi. Jos tehtaillijat rikkoivat hallituksen määräyksiä ja korottavat hintaa yli yleisen säännön, rankaisee hallitus rikkojat. Tanskan hallitus myöskin myy polttohiiliä ja sysiä puolella hintaa kuluttajille ja muutamia tarpeita alle kustannushintojen.

Niin Tanskassa, mutta kuinka meillä? Tämän maan hallitus on sanonut ei voivansa tehdä mitään korkeiden elinkustannusten vähentämiseksi, ei mitään tämän maan kansaa auttaakseen nykyreitä vastaan, jotka käyttävät sota-aikaa hyväkseen nylkeäkseen tavattoman korkeita hintoja kaikesta tavarasta, huolimatta siitä, onko hintojen kohoamiseen mitään luonnollista syytä, sellaista syytä, mikä jollain muotoa näyttäisi edes pinnalta katsottuna oikeutetulta tuotannon ja kysynnän mukaan asiaa katsottuna.

Hallitusvirastomme on virallisesti ilmoittanut, että korkeat hinnat eivät suinkaan johdu elintarpeiden vähyyden tähden, vaan keinottelun takia. Hallituksemme maanviljelystoimiston keräämien tilastojen mukaan on

ruokatarvetuotanto pysynyt hyvin tasolla väkiluvun lisääntymisen kanssa viime viidentoista vuoden aikana. Onpa joissakin tapauksissa ravintotuotanto lisääntynyt nopeammin kuin väkiluku. Nämä ruokalajit ovat liha, linnut, munat, ryynit ja sokuri, ja muu ruokatarve tuotanto on pysytellyt tasolla.

Siis tämä todistaa, että ruokaa

(Jatkoa toisella sivulla.)

“Kansan tietämättömyys on sen pahin vihollinen” kuuluu tunnettu sananparsa. Tietämättömyyden seuraaja on välinpitämättömyys. Ja vaikeatapa on itse tilastotieteilijänkään sanoa niitten kansan poikien ja tyttärien lukua, jotka joutuvat tietämättömyyden ja välinpitämättömyyden uhreiksi.

Nykyaikana ei ole mikään kumma että tytöt, sangen useat tytöt jo 13—15 vuotiaina persoonallisen kokemuksensa perus-

teella tietävät sukupuoliasioista sen mitä konsanaan myöhemmin. Samoin pojat paljon alle 20:n ikävuoden ovat vastaiseen sukupuoleen nähden kokemuksissaan yhtä pitkällä kuin kuka avioliitossa elävä mies hyvänsä. Tämä on surullinen totuus.

On valla oikein ja terveellistä, että lapset jo aikaisin saavat näistä asioista teoretisia tietoja, aina sen mukaan kuin he asiaa jaksavat käsittää. Mutta on valla eri asia keneltä, missä ja millä tavalla he nämä tiedot saavat. Tänä aikana he enimmäkseen saavat ne kadulta, kylän raittilta, s.o. yleensä hämärissä nurkkapielissä. Tämähän se on, joka sen totuuden tekee niin surulliseksi.

Vallan selkäpiitä karmii ajattellessa sitä kurjaa suhdetta mikä vallitsee tyttösten ja nuorukaisten välillä. Toiselta puolen vaaniva ja toiselta puolen altis kaikkeen. Sen selvinä ilmiönä ovat ne sangen tavalliset “friiastelut” pitkin veräjä- ja porraspieliä, joihin ottavat osaa tavallisimmin alaikäiset tytöt ja pojat. Eikä taida niin uudelta ja kummalta kuulua se, että vanhemmat tyytyväisinä kurkistelevat akkunasta jonkun pojan portailla iltahämärässä syleillessä heidän vielä verrattain nuorta tytärtään.

Puhlas totuus on se, että niin monen nuoren elämän turmeltumiseen on syytä kasvattajien anteeksi antamaton huolimattomuus. Toiset heistä kyllä ovat valmiita isoäänisesti, epähienolla tavalla torumaan lapsiaan nähtyään heidän seurustelevan vastaisen sukupuolen kanssa. Mutta sellainen ei asiaan ensinkään hyvää vaikuta. Se korkeintaan sitä aikaan lapsessa pelon tunteen ja sen jälkeen koettaa hän salassa jatkaa sitä mitä ei julkisudessa uskalla. Ja se on vielä vaarallisempaa.

Kokonaan uusi ja parannusta vaikuttava kasvatustapa tässä suhteessa on otettava käyttöön. Lapselle on jo aikaisin puhuttava yksinkertaista totuutta, ilman pitkäpiimäistä jaarittelemista ja ilman puhdasta ajatustapaa loukkaavia sanasutkauksia. Varsin tavallista nimittäin on, että sekä isä että äiti — vierailevat tuttavat apunaan — kilvalla koettavat loistaa raakuutta ja mielen alhaisuutta uhkuvilla puhe-

VUOSIEN VAIHTUESSA

Kirj. Regina H—s.

Viikot vierii, vuodet vaihtuu, Aika kulkee kulkuaan. Taaskin piirtyi uusi lehti Vuosisatain historiaan.

Uusi lehti tahrattuna Mustiin murheen kyyneliin, Miljoonien raatajien Sydänverin lämpöisin.

Huokausta, voitotusta, Tuskan ääntä kaameaa, Orpoin, leskein valitusta Kaikkialta kuuluu vaan.

Menneisyyteen siirryit vuosi, Vuosi tuskein kyynelten. Turman vuosi, surman vuosi, Muiston jätit verisen.

Päättyi vuosi, alkoi uusi, Mutt' mitä tuo se muassaan? Kuolemaa ja kurjuuttako, Vaiko vihdoin rauhan sanomaa?

Hyökyjen murtamia

Kirj. ANNA.

(Jatk.)

(Tämän näytelmän loppuosan julkaiseminen on viipynyt näin kauan syystä, että se kerran on jo lähetetty painoon, mutta jollain tavalla joko matkalla painoon tai sitten painossa on se hukkunut viime syyskuun alkupäivinä, joten kirjoittajalta täytyi saada se uudelleen. — Toim.)

Atte (hyökkää ravostuen Tahvon kimppuun ja puristaa kurkusta) — Minun kostoni, senkin veren-ijät, imusarvet — haa! Nyt koston aamu koittaa! (Heittää rujistuneesti Tahvoa. Tobias ja Aili yrittävät saada Tahvon irti Atten kynsistä.)

Aili — Kuule, Atte rakas, lähde kamariin, minä sinua hoidan. Voi, että sinut jätinkin....

Tobias — Kuule, Atte hyvä, älä viitsi. Eihän siitä ole tavaksi, taltuhan toki. (Onnistuvat irrot-

taa Tahvon Atten käsistä ja Tahvo onnistuu pääsemään peräovesta ulos. Aili ja Tobias pittelevät Attea, joka riuhkasee itsensä irti heidän käsistään ja ryntää ovesta ulos Tahvon jälkeen.)

Aili (lähättäen) — Voi, herra jumala! Nyt hän meni. Atte rak... (kaatuu pyörtyneenä maahan.)

Tobias — Täti, alkää peljätkö, kyllä hänet kiinni saan. — Laila rakkaani, katso kuinka tädin kävi — olen pian takaisin (rientää Atten jälkeen.)

Laila (kumartuu Ailin yli) — Voi hyvä täti! Pyörriitkö sinä? Herra varjele, olemmeko me ajan allokon hyökyjen murtamia! (Vaipuu Ailin yli itkien.) (Esirippu laskee.)